

Jsou bankroty v době války přijatelné?

 zvedavec.news/komentare/2022/10/9373-jsou-bankroty-v-dobe-valky-prijatelne.htm

O návrhu zákona o zákazu úpadku strategických podniků zatím nepadlo ani slovo

Valentin Katasonov

21.10.2022 Komentáře Témata: Ekonomika, Rusko 1367 slov

V tomto článku se chci věnovat jedné velmi specifické problematice – úpadku firem a podniků. Bankrot a volný trh jsou dvě strany jedné mince. Ať se intelektuálové dohadují o tom, zda lze ve vojenském prostředí zachovat prvky tržních vztahů, ale diskuse o přípustnosti bankrotu v takových podmínkách již nejsou přípustné. Ke cti našich úřadů bych řekl, že si to uvědomují také. V březnu vyhlásila ruská vláda kvůli obtížné situaci způsobené sankční válkou Západu šestiměsíční moratorium na bankroty a vymáhání pohledávek. Moratorium vstoupilo v platnost 1. dubna. Mimochodem, jednalo se již o druhé moratorium na bankroty. První bylo zavedeno v roce 2020 kvůli obtížné situaci způsobené covidem a nejrůznějšími hygienickými a epidemiologickými omezeními. První moratorium bylo rovněž stanoveno na šest měsíců, ale poté bylo prodlouženo o další tři měsíce. Tehdejší moratorium se však vztahovalo pouze na podniky a organizace v nejzranitelnějších odvětvích a oborech (veřejné stravování, doprava atd.). Letošní moratorium je všeobecné a vztahuje se na všechna odvětví a průmyslové obory.

Doufalo se, že současné moratorium, které vyprší 1. října, bude prodlouženo. K prodloužení však nedošlo. Od 2. října začali věřitelé zahajovat insolvenční řízení proti dlužníkům. Jen během prvních pěti dnů po zrušení moratoria oznámili věřitelé záměr vyhlásit bankrot na téměř 2 500 svých dlužníků.

Zde jsou jen některé názory odborníků na důsledky zrušení moratoria. „V nadcházejících měsících očekáváme nárůst počtu žádostí nejméně o 15-20 %,“ říká Rimma Malinskaya, partnerka IEF Legal v oblasti řešení sporů. Alexej Choročordin, první místopředseda představenstva Zenit Bank, rovněž předpovídá nárůst počtu návrhů na bankrot v listopadu až prosinci 2022. Azat Achmetov, právní poradce advokátní kanceláře Orchards, očekává „explozivní nárůst“ případů úpadku ve čtvrtém čtvrtletí a v roce 2023, přičemž v nejoptimističtější variantě odhaduje 30-50% nárůst počtu žádostí u právnických osob a 20-30% u fyzických osob. Achmetov připouští možnost bankrotu velkých podniků a dokonce celých průmyslových skupin „s ohledem na celkový kumulovaný negativní účinek koronaviru a sankcí v roce 2022“. Partner BGP Litigation Sergej Lisin očekává, že podnikatelé a vláda si mohou vzájemně „nastavit rameno“, aby snížili počet bankrotů v roce 2023, „pokud ne, vlna se do roku 2024 změní v tsunami.“

Mezi krátkozrakými úředníky a liberálními experty panovala až do začátku letošního října podivná atmosféra samolibosti a sebeuspokojení. Všechny tyto balíčky ekonomických sankcí kolektivního Západu jsou pro nás jako prasečí ucho, říkají. Tato atmosféra byla částečně způsobena moratoriem na bankrot. Během těchto šesti měsíců bylo možné a

nutné provést radikální reformu (nebo alespoň zahájit reformu) celého systému řízení ekonomiky a reorganizaci subjektů hospodářské činnosti (podniků a organizací). Místo reformy – samolibost, reflexivita a napodobování činnosti.

Jednou ze zásadních podmínek takové reformy je stanovení jasného statusu strategicky významného podniku (společnosti, organizace). Tento termín se používá již téměř dvě desetiletí. Dne 4. srpna 2004 podepsal prezident dekret „O schválení seznamu strategických podniků a strategických akciových společností“ (č. 1009). Seznam byl sestaven a pravidelně revidován. Původně bylo na seznamu méně než 300 podniků, nyní se jejich počet zvýšil na téměř 600. Neexistovala a stále neexistují jasná kritéria pro zařazení podniku do kategorie strategicky významných podniků. Důvodem je, že Rusko stále nemá žádný dokument, který by definoval hospodářskou strategii. Proto dochází k takovým nepříjemným paradoxům, kdy byly do seznamu zařazeny podniky typu McDonald's, ale podniky zabývající se výrobou zbraní a vojenského vybavení byly vynechány.

Je třeba urychleně vypracovat nařízení o strategicky významném podniku (společnosti) a zakotvit jeho status v zákoně. Důležitými prvky tohoto statusu by měly být: státní vlastnictví podniku, jeho bezpodmínečná povinnost plnit státní zakázky a úplná imunita proti úpadku. Podle dostupných údajů (z roku 2019) zahrnuje ruský obranný průmyslový komplex (OIK) 1 353 podniků a počet zaměstnanců zaměstnaných v OIK činí přibližně 2 miliony osob. (V.V. Glazkova. Stav a hlavní trendy ve vývoji obranně-průmyslového komplexu Ruské federace // E-Management. T.4, No 4, 2021). Podle mého názoru by seznam strategicky významných podniků měl zahrnovat všechny podniky vojensko-průmyslového komplexu. Navíc by měl zahrnovat dodavatele komponentů, dílů a sestav pro výrobu vojenských koncových produktů. Seznam by tak měl zahrnovat mnoho tisíc podniků. Seznam by mohl být rozšířen o dodavatele obranných podniků v případech, kdy počet dodavatelů dodávajících stejný typ výrobků přesáhne pět (nelze přece vyloučit, že dodavatel z toho či onoho důvodu přestane dodávat komponenty a díly podniku vyrábějícímu konečné vojenské výrobky).

Ještě jednou se vracím k události konce konkurzního moratoria z počátku října. Zde jsou oficiální statistiky o počtu bankrotů podniků v posledních letech:

2015 – 13044

2016 – 12549

2017 – 13541

2018 – 13117

2019 – 12401

2020 – 9930

2021 – 10319

Převážnou většinu krachujících podniků samozřejmě tvoří malé podniky a odvětví, jako je obchod, komunikace, doprava, obchodní služby a zemědělství. Ale nejméně 10 % tvoří průmyslové podniky. A z nich (uvádím přibližný počet) je 10 % tak či onak spojeno s

vojensko-průmyslovým komplexem (dodavateli komponentů, dílů a sestav pro výrobu finálních vojenských produktů).

Není žádným tajemstvím, že na konci minulého desetiletí se stovky společností v obranném průmyslu ocitly na pokraji bankrotu. Do konce roku 2019 dosáhl jejich celkový dluh z bankovních úvěrů 750 miliard rublů. V létě 2019 učinil Jurij Borisov, tehdejší místopředseda vlády pověřený řízením DIC, ostré prohlášení: úvěrové instituce dusí ruský obranný průmysl. Podle něj DIC „žije o hladu, slouží finančním institucím, které nic nevyrábějí, ale mají pouze zajišťovat organizaci výroby a realizaci produktů. Pak bylo možné zachránit obranný průmysl. Uzavřeným prezidentským dekretem z března 2020 byla polovina dluhů DIC odepsána a druhá polovina restrukturalizována (na 15 let s 3% úrokem). Od té doby však uplynulo více než dva a půl roku. Nahromadily se nové dluhy, které jsou jistě ještě závažnější. Místopředseda vlády D. Manturov, který je v současnosti nadřízeným DIC, však počet dluhů nesděluje.

Zatím nic nenasvědčuje tomu, že by nové dluhy vojensko-průmyslového komplexu byly odepsány nebo restrukturalizovány. Mnohé podniky v oblasti obrany (ty, které nejsou na seznamu systémově významných podniků) nemají zvláštní právní postavení zaručující ochranu před úpadkem. Vzhledem k tomu je atmosféra v ruském obranném průmyslu napjatá a nervózní. Šéfové mnoha obranných podniků se chytají stébla. Sergej Mironov, předseda parlamentní strany „Spravedlivé Rusko – Patrioti – Za pravdu“, se na žádost pracovníků obranného průmyslu obrátil s peticí na Michaila Mišustina, šéfa ruské vlády, a Valerije Petrova, hlavního vojenského prokurátora. Obsahuje žádost o zastavení konkurzu 15 podniků vojensko-průmyslového komplexu „s ohledem na současnou situaci během zvláštní vojenské operace, existující deficit vojenské techniky“. Mironov rovněž navrhl provést audit stavu organizací a posoudit možnost pokračování jejich činnosti. Na Mironovově seznamu se objevila zejména společnost Motovilichinské závody PJSC. Jedná se o podnik, který byl v Rusku založen téměř před třemi stoletími. Prošla bouřemi válek a revolucí a nyní je na pokraji zkázy. Jako by se Motovilichinské závody připravovaly na úder s pomocí amerických raket HIMARS. Výrobní zařízení v Motovilichinských závodech však slouží k výrobě raketových systémů Tornado-G a Tornado-S. V říjnu 2022 bylo oznámeno, že společnost zavedla třísměnný pracovní režim, aby zvýšila výrobu, která byla nejvyšší za posledních deset let.

Do stejného seznamu patří i takové podniky obranného zaměření jako 50. automobilový opravárenský závod, 261. opravárenský závod (jeho plný název zněl 261. opravárenský závod pro doplňování pohonných hmot a dopravních prostředků), 172. ústřední automobilový opravárenský závod, 81. ústřední ženíjní základna, 1. konstrukční a formovací kancelář, Žigulevský radiový závod atd. Pozoruhodná je domněnka Sergeje Mironova o příčinách neutěšeného stavu podniků, které hájí: „Hlavním důvodem úpadku podniků vojensko-průmyslového komplexu je pravděpodobně neexistence obranného řádu státu. Domnívám se, že likvidace továren může výrazně oslabit obranyschopnost naší země během speciální vojenské operace. To je skutečně pravda. Stát v letech předcházejících zahájení SSO omezoval státní zakázky a tlačil obranné podniky do smrtící náruče lichvářských věřitelů. Důvodem pro snížení státních zakázek bylo, že by se

federální rozpočet mohl stát deficitním. A ministerstvo financí tento deficit uměle vytvořilo tím, že značnou část příjmů z ropy a zemního plynu akumulovalo v devizové rezervě zvané Fond národního blahobytu.

Někteří další poslanci Dumy se také snaží nějakým způsobem zachránit obranný průmysl. Například předseda výboru Státní dumy pro majetek, půdu a majetkové vztahy Sergej Gavrilov v září prohlásil, že strategické podniky musí být chráněny před bankrotem a že za současných okolností je tato otázka pro zákonodárce prioritou. Od tohoto prohlášení uplynul měsíc. O návrhu zákona zakazujícího bankrot strategických podniků zatím nebylo nic slyšet.

Допустимы ли банкротства во время войны? vyšel 20.10.2022 na Fondsk.ru. Překlad v ceně 638 Kč Zvědavec.

Známka 1.0 (hodnotilo 6)

Oznámkujte kvalitu článku jako ve škole
(1-výborný, 5-hrozný)

1 2 3 4 5

Diskuze

o příspěvků
(o nových)

odeslat jako odkaz

odeslat text článku

vytisknout

uložit jako PDF